

Prognóza očakávaných budúcich potrieb zamestnancov v roku 2015 v BSK (vybrané výsledky)

VERZIA 1.0

ITMS KÓD: 27130130036

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.“

Obsah

Zoznam tabuliek

1 Úvod

2 Vymedzenie metodiky a vstupných zdrojov dát

3 Ponuka na trhu práce

3.1 Prognóza ponuky na trhu práce v Slovenskej republike

3.2 Prognóza ponuky na trhu práce v Bratislavskom kraji

4 Dopyt na trhu práce

4.1 Zmeny dopytu na trhu práce spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.1 Zmeny dopytu na trhu práce v Bratislavskom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.2 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015

4.2.1 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Bratislavskom kraji

5 Identifikácia nerovnovážnych tendencií medzi dopytom a ponukou práce

6 Zhrnutie

Abstrakt

Predkladaná štúdia predstavuje **jedinečný informačný zdroj o budúcej očakávanej štruktúre trhu práce** v roku 2015 tak v SR, ako aj v Bratislavskom kraji. Sú v nej analyzované pilotné výsledky modelu prognózovania vývoja na trhu práce MVTP v1.0, ktoré sú vďaka podrobnej štruktúre výsledkov výnimočné nie len na národnej, ale aj na medzinárodnej úrovni. Základným a jediným informačným zdrojom v podmienkach SR, ktorý umožňuje realizovať zámer a požiadavky projektu, je **štatistické zisťovanie o cene práce ISCP (MPSVR SR) 1-04**.

Prvá časť štúdie venuje pozornosť regionálnemu aspektu so zameraním na interné zdroje pracovnej sily, resp. kvantifikácie predpokladanej ponuky práce a jej štruktúry v členení na absolventov stredných a vysokých škôl a významnú skupinu nezamestnaných osôb (uchádzačov o zamestnanie evidovaných na jednotlivých územných úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny).

Druhá časť predkladanej štúdie rovnako rieši regionálny aspekt na úrovni BSK, avšak s prihliadnutím na determináciu budúcej úrovne a štruktúry dopytu na trhu práce. Kapitola pozostáva z prognóz zmien zamestnanosti vyvolaných ekonomickým vývojom v podrobných regionálno-odvetvovo-profesijných štruktúrach, ako aj z analýzy očakávaného dodatočného dopytu po zamestnancoch súčasne s náhradným dopytom.

V dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom sa očakáva, že úroveň zamestnanosti v SR v roku 2015 bude o 28 292 zamestnaných osôb vyššia, ako v roku 2013. V dôsledku prirodzených demografických faktorov sa však očakáva výraznejšia zmena. Predpokladá sa, že počet voľných pracovných miest uvoľnených odchodom zamestnancov do dôchodku (starobného) do roku 2015 v SR bude 65 575. Do roku 2015 sa tak očakáva dodatočná potreba pracovných síl v počte 93 867.

Aj v Bratislavskom kraji sa očakáva, že úroveň zamestnanosti bude rásť. V roku 2015 bude o 7 404 zamestnaných viac v porovnaní s rokom 2013. Z hľadiska členenia na jednotlivé hlavné triedy možno ako najpočetnejšiu označiť hlavnú triedu 2 – Špecialisti, v ktorej sa v súčasnosti aj v prognózovanom období bude nachádzať najvyšší počet zamestnancov. Ide tiež o hlavnú triedu, ktorá počas sledovaného obdobia zaznamená najvyšší početný nárast zamestnancov spomedzi všetkých hlavných tried. V roku 2015 v nej bude o 2 398 zamestnaných viac v porovnaní s rokom 2013. Opäť platí, že nie všetky zamestnania v tejto hlavnej triede zaznamenajú rastúci trend.

Z pohľadu podskupín zamestnaní je v rámci SR, ako aj v Bratislavskom kraji najpočetnejšou podskupinou 5223 – Predavači. Zároveň je podskupinou, v ktorej je očakávaný najvyšší početný nárast. Na druhej strane, najvýraznejší pokles je očakávaný v rámci SR aj v rámci Bratislavského kraja v podskupine 5414 – Pracovníci v oblasti súkromnej bezpečnosti.

V rámci štúdie bola však súčasne analyzovaná aj druhá stránka trhu práce, a to očakávaná budúca ponuka z hľadiska počtu absolventov stredných a vysokých škôl podľa odborov vzdelania a regiónu spolu s prognózami počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie podľa vekových skupín.

Do roku 2015 sa očakáva, že na trh práce príde 124 174 absolventov škôl. Z toho približne polovicu budú tvoriť absolventi stredných a druhú polovicu absolventi vysokých škôl. Tiež sa očakáva medziročný pokles počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v roku 2015 približne o 3 %.

Situácia v Bratislavskom kraji pri absolventoch stredných škôl prichádzajúcich na trh práce je rovnaká ako v SR, takisto je očakávaný medziročný rast počtu absolventov. Očakáva sa zvýšenie ich počtu z 3 008 v roku 2014 na úroveň 3 152 v roku 2015. Očakávaný vývoj počtu absolventov z pohľadu jednotlivých stupňov dosiahnutého vzdelania však nekorešponduje úplne s vývojom v SR. Stupne vzdelania, pri ktorých bude vývoj presne opačný ako v rámci SR, je stupeň vzdelania 2 – Stredné odborné vzdelanie získané na odborných učilištiach a stredných odborných školách (počet absolventov prichádzajúcich na trh práce v Bratislavskom kraji v ňom bude klesať) a 6 – Úplné stredné odborné vzdelanie (počet absolventov prichádzajúcich na trh práce v Bratislavskom kraji v ňom bude rásť). U absolventov vysokých škôl prichádzajúcich na trh práce je očakávaný klesajúci trend, a to z 12 567 absolventov v roku 2014 na 11 480 absolventov v roku 2015. Rovnako je očakávaný pokles absolventov aj v členení podľa jednotlivých stupňov dosiahnutého vzdelania.

Posledná časť štúdie sa venuje regionálnej distribúcii nerovnovážnych tendencií medzi dopytom a ponukou práce do roku 2015. Problémom nerovnováhy je skutočnosť, že štruktúra uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje so štruktúrou očakávanej dodatočnej potreby zamestnancov a taktiež fakt, že si absolventi budú musieť hľadať nekorešpondujúce zamestnanie s vyštudovaným odborom vzdelania. Tým súčasne často obsadia pracovné miesta pre absolventov korešpondujúcich odborov, najmä naprieč kvalifikačnými úrovňami.

Prognózy vývoja na trhu práce v rozsahu, aký poskytuje táto štúdia, ešte neboli v podmienkach SR nikdy realizované a jedná sa o pilotnú aktivitu. Ako už bolo uvedené, ich štruktúra a podrobnosť je napriek tomu výnimočná nie len na národnej, ale aj medzinárodnej úrovni. Systém prognózovania bude však nepretržite inovovaný a skvalitňovaný podobne, ako to prebieha vo všetkých krajinách aj s omnoho dlhšou históriou tejto aktivity. Riešiteľský tím pri riešení tejto pilotnej aktivity identifikoval problematické sféry predovšetkým z hľadiska dostupnej informačnej základne v oblasti regionálnej zamestnanosti. Aj napriek tomu boli vytvorené relevantné prognózy v tých najpodrobnejších členeniach a riešiteľský tím sa v ďalšom riešení projektu zaväzuje zahrnúť do nich aj hľadisko samozamestnávania, zdokonaľiť kvalifikované dopočtové váhové

schémy na úrovni jednotlivých regiónov a rozšíriť prognózy aj o hľadisko klasifikácie zamestnaní pri evidovaných uchádzačoch o zamestnanie a disparitách na trhu práce.

Predkladaný materiál má ambíciu vytvoriť čo najkvalitnejší podklad o očakávanej situácii na trhu práce do roku 2015 (dopyt a ponuka práce) pre rozhodovanie a prijímanie opatrení kompetentnými štátnymi orgánmi. **Riešiteľ získané poznatky z analýzy predkladaných údajov zosumarizuje a predloží návrhy na prijatie čo najefektívnejších opatrení na minimalizovanie negatívnych dopadov krízy zamestnanosti na trh práce.** Jednotlivé návrhy budú predložené v ďalšom dokumente „Návrh odporúčaní vyplývajúcich z prognózy vývoja na trhu práce v roku 2014“.